

שאינתי שירצה פושט עליו את רגליו כן השכינה שרויה בשמים ככסא שהגוף עליו והארץ חין מכילה אלא מעט ממנה כשרפרף שלא הוכן אלא לרגלים והבין אמר רב אחא בר יעקב שאותן המלאכים שהם קרובים לארץ שדומין מן השכינה כרגלים מן הגוף נדחקים זה בזה ויוצא מציניהם קול וזהו גוהא. ולא חכמי ישראל בלבד אמרו כן אלא הרבה מחכמי יונים וזולתם אמרו שיש מין העננים שהם מלאכים ושרים ומהן קול רעמים וקול זוועות ומהם צורקי צרקים ואף מקרא כתוב במלאכים ונוגה לאש ומן האש יוצא צרק. אלו דעותן של חכמים האלו צגוהא ויש צו דעות אחרות ודברים אחרים אלא שפתרון דברים אלו כמו שפירשנו ולא ח"ו דבר שיש בו דימוי ליוצרנו יתצרך ויתעלה.

צט

ער לוי. (1) ודשאלתון הא דתנו רבנן (חגיגה יד ב) ארבעה נכנסו לפרדס בן עזאי ובן זומא אחר ור' עקיבא זה הפרדס מהו ובמה הניץ ונפגע ופגיעה זו מה היא ומה הוא קצץ צטייעות ומה הן נטיעות הללו ור' עקיבא שנכנס לאיזה מקום נכנס ומפני מה נכנס בשלום ויצא בשלום אם תאמר מפני צדקתו הנה בן עזאי וחצירו נדיקים הם יפרש לנו אדונו הלכה זו כי רבו הדעות. דע כי אנו מעודנו חין דרכנו למפות על דבר ולפרש אותו שלא מודעת מי שאמרו כדרך שאחרים עושים והרי אנו מפרשים לך דעתו של תנא זה ותוכן כונתו ואמתת מה שהיה סבור ואין אנו ערבים עכשיו שהדברים הלכה ודאי משניות הרבה יש שאינן הלכה ואנו מפרשים אותם אליבא דמאן דאיתנון. ושמא אמה יודע כי הרבה מן החכמים היו סוברים כי מי שהוא הגון בכמה מדות זכורות ומצוארות כשמבקש לנפות במרכבה ולהניץ בהיכלות של מלאכי מרום יש לו דרכים לעשות שיסב צתענית ימים ידועים ומניח ראשו בין צרכיו ולוחש לארץ שירות ותשבחות הרבה שהן מפורשות. ובכן מניץ צפנימים ובחדרים כמי שהוא רואה צעיניו היכלות שבעה וזופה כאילו הוא נכנס מהיכל להיכל ורואה מה שיש בו. ויש שתי משניות שהתנאים שוגין אותן בדבר זה ונקראות היכלות רבתי וקיכלות זוטרת. ודבר זה מפורסם וידוע. ועל אותן נפיות שנה תנא זה ארבעה נכנסו לפרדס המשיל את היכלות הללו לפרדס והעלה להם השם הזה ודימה את הארבעה הללו שהוא סובר כי הניצו במרכבה וראו שנכנסו להיכלות כמי שנכנס לפרדס. ודבר זה ברור ממוקומו תחילה כי פסקא דנותניתין שעליה נשנית משנה

משנה זו ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומצין מדעתו. ועוד שפורש בצרייתא זו בהדיא אומר להן ר' עקיבא בשאתם מגיעין אלל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים. ובהיכלות זוטרתי מפורש בלשון הזה פתח היכל ששי נראה כמי שיש בו מים אלפים רבבות גלי מים ואין בו אפי' טפה אחת של מים אלא אור זיו אבני שיש טהור חלולות כהיכל שזיו מראיהן דומה למים. וזה ששנו בן עזאי הנין ומת כי הגיע זמנו להפטר מן העולם. וזה ששנו בן זומא הנין ונפגע פתרון נפגע כמי שנשחטה מן המראות המזהילות שלא הכילה דעתו לסכלם. ודומה לפגעים דאמרינן (שבוועות טו ז) איזהו שיר של פגעים יושב בסתר עליון וגו'. וזו היא ששנינו (חגיגה טו א) מעשה בר' יהושע בן חנניא שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראה בן זומא ולא עמד מפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא וסוף המשנה אומר להם ר' יהושע לתלמידיו כבר (2) בן זומא בחוץ כלומר שיצא מכלל הדעת ופירוש אחר קצן בנטיעות מאל הוא על עיקר הדבר ארבעה נכנסו לפרדס וכיון שהפסיד אחד והשחית דמוהו למי שנכנס לפרדס וקינץ בנטיעות כי אחר חשב שיש שתי רשויות כאלו האמוגשים שאמרינן הורמיז ואהורמיז ומקור טוב ומקור רע מעון אור וחשך לטעם זה נתכון תנא זה ששנה משנה זו. ור' עקיבא היה יותר שלם מכלן כי הנין כהוגן ונפה כראוי והביל דעתו אותן מראות המזהילות ונתן לו הקב"ה חיים וכל דבר שפנה חשב בו מחשבה נכונה בדעת נכונה. ודע כי דבר זה היה מקובל אלל הראשונים כלן יחדו ולא היה אחד מהם מוכחש בו כי אומרים היו כי הקב"ה עושה אותות ונוראות על ידי הנדיקים וכמו שהוא עושה ע"י הנביאים ומראה את הנדיקים מראות נוראות בדרך שהוא מראה את הנביאים כי תקנות יש לעולם בדברים הללו ואין בהם הפסד כל עיקר כי יודע אלהים שאין טוענין בו טענה בטלה וכל מה שנאמר שנעשה לר' חנינא בן דוסא וזולתו מאמינים בו ולא מכחישינן. ומה רב שמואל גאון ז"ל וכיוצא בו שהרבו לקרות בספרי נכרים אומרים אין המראות הללו נראות אלא לנביאים ולא יעשה גם אלא לנביא ומכחישינן בכל מעשה שנאמר כי נעשה בו גם לנדיקים ואמרו כי אין זה הלכה. ואף במעשה של ר' עקיבא שפנה בהיכלות ומעשה ר' נחוניה בן הקנה ור' ישמעאל וכיוצא בהן על כל אלה אומרים אינם הלכה. ואנו סוברים כי הקב"ה עושה נסים לנדיקים ונפלאות גדולות ולא רחוק ממנו שהוא מראה אותן בפנימיות מראות היכליו ומעמד מלאכיו. ואתה מחמד עינינו אשר אתה אומר לבא לחדרי ההלכה

יציאך

ק

קא

עוד לו, משיילי רבנן מ'שום מ'אי אמרי רבנן (ברכות
לז) היבא הוו מ'זלו ר' אחי ור' אחי שייבא זבאי שמעתא
ואית זב תרין מימרי חד מינייהו כיון דנתפילת המוספין עסקין
אתפילת המוספין קאי ואע"ג דלא מפרש מענינא גמרינן.
ואודעינן דאע"ג דהוי די כנסתא בטנריא הוו מ'זלו דמוספין
דאלמא